№ 22.

# GAZETA KORRESPONDENTA
## WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 15. MARCA ROKU 1799. w PIĄTEK.

Kommiſſya wspólna trzech Nayjaśnieyszych Dworów do uregulowania długow ś. p. Króla Jmci *Staniſława Auguſta* i bywſzey Rzeczypospolitey *Polſkiey*, kończąc na dniu 14. Marca roku bieżącego likwidacyą i weryfikacyą długow do bywszey Rzeczypospolitey za ſtałego oney Rządu reguluiących ſię, i w ſwych protokułach w czaſie dawnieyszemi Obwieszczeniami przepisanym zanotowanych, a w celu przeſłania onych i całego ſwego dzieła po oſtateczną decyzyą do ſamychże Nayjaśnieyſzych Dworów, tudzież z porządku rzeczy, maiąc wkrotce zamknąć wſzelkie ſwe czynności i protokuły, wiadomo każdemu czyni ninieyſzym Obwieszczeniem, iż od zwyż wyrażoney daty, żadnych a żadnych pod iakimkolwiek bądź nazwiſkiem i pozorem podawanych ſobie petycyi od nikogo nie przyimie, iako iuż albo w poprzedniczych ſwych Obwieszczeniach zaſtrzeżoną prekluzyą obiętych, albo przez niedopełnienie w nich przepisanych prewideł, teyże prekluzyi podpadłych. — Dan w Warszewie dnia 13. mieſiąca Marca 1799 roku.

*Kommiſſya wspólna trzech Nayiaśnieyſzych Dworow do uregulowania długow ś. p. Króla Jmci i bywszey Rzeczypospolitey Polſkiey.*

---

*z Londynu dnia 22. Lutego.*

Odbieramy nakoniec długo zatrzymane papiery *Irlandzkie*. Wyczytuiemy z nich, iż nieoſłabia ſię tam duch oppozycyi przeciwko zamiarom Miniſtrow. Codziennie nowe Hrabſtwa wydaią rezolucye na odrzucenie rządowewego projektu. Niektòre iednak oświadczyły swoie pragnienie, ażeby Parlament roztrząſnął artykuły na których ſię ten projekt zasadza. Izba niższa wydała Dekret na publiczne ſpalenie przez ręce Kata w przytomności wielkiego Szeryfa *Dublińſkiego* dwóch numerow Dziennika *Słońca* pod d. 28. i 29 Stycznia wyszłego, iako zawieraiącego w sobie obelżywy dla Parlamentu *Irlandzkiego* artykuł. Ten dekret zapadł na wnieſienie P. *Odonnell*, a uſkutecznionym zoſtał d. 11. Lutego. P. *Corry* nowy Kanclerz ſkarbowy przyrzekł podać ſpoſob na uspokoienie umyſłow. Ten wniosek niecierpliwie i z ciekawością ieſt oczekiwany. Lord *Caſtlereagh* donioſł na dniu 11. o wkrotce naſtąpić maiącym wnioſku względem naylepszego ſpoſobu przywrocenia ſpokoyności w *Irlandyi* (zapewne o projekcie Unij w innym kształcie podać ſię maiącym.)

Liſt naſtępuiący naylepiey okoliczności *Irlandzkie* wyświeca. — „Z *Dublina dnia* 11. *Lutego*. Dziś trzy numera gazety *Słońce* przez kata w aſſyſtencyi milicyi *Angielſkiey* ſpalone zoſtały. Gazeta ta była miniſteryalna *Brytańſka*. Przeszło 5000. widzow przytomnych było.— Niektòre parafie w Hrabſtwie *Clare* wydały broń ſwoią, lecz robota około pikow nigdy nie uſtaie. Cały las od 21. morgow zoſtał w tym celu wycięty. Hrabſtwo *Tyrone* oświadczyło ſię z zywością przeciw Unii. Oppozycya liczy teraz 128. głosow swoich.— Jakiś płochy burzyciel napisał kredą na drzwiach izby niższey po wydanym wyroku ſpalenia gazety. *Nowa aſſekuracya od ognia ſłonecznego Pana Odonnel i kompanij*, inny uważał przy ſpaleniu pisma, iż nigdy ſłońca w iaśnieyszym blaſku nie widziano. Zemſta nad tą gazetą ieszcze ſię daley rozciągnęła. Ponieważ między innemi wyrażono w niey było, iż kobiety na galeryi parlamentu bardzo ſię nieprzyſtoynie zachowały, przeto towarzyſtwo kobiet w *Dublinie* uchwaliło, aby wspomnione pismo od ſłużącey do tego wybraney do wody wrzucone i zatopione zoſtało.— Nayokropnieysze ſpuſtoszenia popełniają ſię zawsze w okolicy *Dublina*. Hrabſtwo *Galway* ieſt w otwartey insurrekcyi, wszyſtkie bydło na polach bywa od rabuſiow kaleczone i zabiiane. *Arthur Oconnor* przenieſiony ieſt do więzienia w *Dublinie*, dla odłączenia go od innych więźniow ſtanu.

Partya oppozycyina w *Irlandyi* ieſt zawſze w wielkiey czynności; niezaniedbuie ona żadnych śrzodkow na śprzeciwienie ſię zamiarom Miniſtrow, doznała atoli małego oporu w Izbie niższey, gdzie wniosek Lorda *Corry* zmierzaiący do odrzucenia wszelkich propozycyow przyszłey Uniy, odrzuconym zoſtał większością 20. głosow. Ponieważ opor ieſt tak wielki, przeto rzecz ta na nieiaki czas wſtrzymaną zoſtanie, dopóki ſię nieupatrzy pora większey do niey ſkłonności, lub za zwołaniem nowego Parlamentu ſtoſownieyſzego do zamiarow Miniſtra.— Podług wnioſku P. *Dundas* milicya dotąd w *Anglij* z 106.000. ludzi ſkładaiąca ſię, do 82.000. ma być zmnieyszona, dla przeciągnienia ludu do rolnictwa. Cała zaś ſiła woienna lądowa, ſkładać ſię będzie z 250. tyſięcy ludzi procz ochotnikow. — Admirał *Thompson* który dotąd pod *Breſt* krążył, powrocił z eſkadrą swoią do *Torbay*. — Do *Portugalij* poſłanego ma być 20. tyſięcy woyſka *Angielſkiego*. — W *Dublinie* rozpoczęto ſubſkrypcyą na podarunek 70. tyſięcy funtow ſterl: dla mowcy izby niższey *Irlandzkiey*, w dowod wdzięczności za iego poſtępowanie. Złożono iuż na tę ſummę 12. tyſięcy.

Dnia 21. Król przeſłał izbie niższey poselſtwo, przez które żąda Aktu na potrzebne fundusze do utrzymania domu dla Xiążąt *Edwarda* i *Erneſta*, którzy maią być mianowani Parami Króleſtwa.

Niektòrzy *Francuzcy* i *Flandryiscy* emigranci opuszczą *Anglią* dla osadzenia ſię na wyspie *St Johns* w odnodze S. *Wawrzeńca*, która dotąd wyspą Xiążęcia *Edwarda* nazywać ſią będzie. *Abbé de Calonne* ieſt w liczbie pierwszych. Pan de *Puisaye* nie był szczęśliwym w założeniu nowey osady w poſſeſſyach pułnocnych w *Ameryce*. W *Kanada* rzemieślnicy i koloniści dla zdarzoney inney roboty, nagle go porzucili.— Liſty prywatne donoszą, iż iedna dywizya armiy *Francuzkiey* maiącey przechodzić przez *Hiszpanią* do *Portugaliy* uda ſię do *Cadix*, dla weyścia tam na okręty *Hiszpańſkie* i popłynienia na tayną wyprawę. Flotta *Hiszpańſka* będzie dowodzona od admirała i officerow *Francuzkich*.— Czeladź *ſzewſka* w *Londynie* do 30,000 osob wynosząca, nie chce teraz robić, dopoki mayſtrowie nie podwyższą iey zapłaty, tym bardziey, iż teraz moda ieſt wprowadzona, inny bot na prawą, a inny na lewą nogę robić.— Przeciwnicy Unij dawali niedawno wspaniały obiad w *Dublinie*. Mowca izby niższey był prezydentem. Spełniano zdrowia naſtępuiące: Król i niepodległa *Irlandya*. Xiążę *de Galles*: oby żadne wywyższenie nie mogło go wynieść nad miłość ludu *Irlandzkiego*. — Pan *Pitt*. Niech mu będą dzięki za iego zasady przeciwne Unij. — Na dniu 11. rozeszła ſię pogłoſka w *Dublinie*, iż ieden obcy okręt przybył do *Moll Bay* z bronią i ammunicyą, lecz ta wiadomość niepotwierdziła ſię. — Na dniu 17. znowu wieść chodziła, iż w okolicy *Killala* ſpoſtrzeżono flottę *Francuzką*, inni dodawali iż 1600. ludzi wylądowało, nic iednak prawdziwego ſię nieokazało.

Dnia 15. t. m. odprawiła ſię tayna Rada w *Whitehall*, ktòra trwała przez 5. godzin. Hr: *de Chatham*, iako Lord Prezydent, Hrabiowie *de Liverpool i de Spencer*. PP. *Pitt, Dundas, Dudlei, Ryder*, Jozef *Bankes*, (pierwszy raz) i wielu innych na niey ſię znaydowali.

Donoszą z wyspy *Barbados* (iedney z *Antylſkich*) iż eſkadra *Francuzka* z dwoch fregat, i iedney korwety złożona, przypłynąwszy na wysokość wyspy *Gwadalupy*, kommendant iey wyſłał do Viktora *Hugues*, zapraszaiąc go do ſiebie na śniadanie. Ledwo tylko *Hugues* przybył z fregatą, natychmiaſt kommendant eſkadry zatrzymał go w areszcie, a na iego mieysce poſłał innego gubernatora, i z nim 400. żołnierzy.

*z Paryża dnia 21. Lutego.*

Na dniu 19. o godzinie 8. w wieczor Dyrektoryat odebrał kuryera z *Raſtad*, i po trzygodzinney rozwadze nad temi depeszami wyſłał kuryera do *Medyolanu*. Nowe rozpoczęcie woyny ma bydź uchwalone.— Cesarz *Marokańſki* wszedł także do woyny przeciw *Francyi*. Z *Cadix* donoszą, iż tam na dniu 4 przybyły 4. okręty woienne *Marokańſkie*, które ſię połączyły z okrętami *Angielſkiemi*.— W *Hiszpaniy* rozpoczął ſię mocny werbunek.— Cała *Hiszpańſka* flotta w *Cadix* z 30 okrętow woiennych złożona, miała odebrać rozkaz do wypłynienia, choćby też to naywięcey ią koztowało.— Odebraliśmy tu donieſienie telegrafem o śmierci elektora *Bawarſkiego*.— Na dniu 17. w Radzie 500. *Bailleul* uczynił wniosek uſtanowienia banku narodowego w *Paryżu*, z tego powodu zaprzeczał pogłoſkom fałszywym iakoby znowu pieniądze papierowe wprowadzone bydź miały. Wniosek iego do oddzielney kommissyi odeſłano.— Słychać, iż nasz poseł w *Raſtad* Ob. *Roberjeot* wezwany tu ieſt na obięcie iednego z nayważnieyszych miniſtroſtwa.— Między rozmaitemi kandydatami do urzędu Miniſtra woiennego, wymieniaią Generała *Milet-Mureau*, bywſzego członka w zgromadzeniu konſtytucyinym i officera w korpuſie inżenierow, oraz Ob. *Villemanzi*.— Ob. *Lacombe St Michel* ſtanąwszy w *Rzymie*, odebrał rozkaz powrocenia do *Neapolu*, niewiadomo czyli iako kommisarz Cywilny, lub iako poseł przy tymczasowym rządzie.

Po wniyściu woyſk naszych do *Neapolu* tamteyszy arcy-biſkup miał wydać naſtępuiące obwieszczenie „Wszyscy wierni obywatele *Neapolu* wezwani ſą, aby byli przytomni dziś dnia 25. ſtycznia po południu o godzinie 2. maiącemu odprawić ſię *Te Deum* w kościele katedralnym, na ktòrym arcy-biſkup, kapituła, duchowieńſtwo, Generał *en Chef* armii *Neapolitańskiey Championnet*, wraz z ſztabem ſwoim przytomni będą, dla oddania Naywyższemu dziękow za chwalebne wniyście woyſk *Francuzkich* do naszey ſtolicy. S. *Januaryusz* nasz patron zaręcza za to, krew iego cudownym ſposobem w ten wieczor kiedy woyſka *Francuzkie* wchodziły, płynną ſię ſtała.

Do *Breſt* pod zaſłoną okrętu kanonierſkiego *le Venteux* walczącego przez pułtory godziny z korwetą *Angielską* przybył ſzczęśliwie konwoy od 24. żaglow z drzewem i innemi potrzebami okrętowemi.—Nowa Rzeczpospolita *Partenopeyska* (Neapolitańſka) otrzymała nazwiſko z nayodległeyszey ſtarożytności. *Parthenope* była iedna z Syrenow, która z rozpaczy, iż *Uliſſeſſa* w miłości

uſidlić nie mogła, wrzuciła ſię w morze. Pod iey nazwiſkiem było wybudowane miaſto, które w czaſie zoſtało zburzone, a po odnowieniu ſwoim wzięło nazwiſko *Neapolu*.— Tuteysze pisma twierdzą, iż w *Neapolu* od woyſk naszych iedna tylko fregata znaleziona zoſtała, nie było tam żadnego okrętu liniowego, lecz na to mieysce mamy w ręku naszych wielką liczbę ſtatkow przewozowych, na których 18,000. woyſka pomieścić ſię może. Znaleziono także naylepsze materyały do budowy okrętow.

*Dnia 23. Lutego.*

Kontr-Admirał *Richery* o którym tak częſto pisano, iż dowodzi naszą Eſkadrą w *Indyach*, umarł w swym domu w *Alons* Departamencie *niższych Alpow* w roku 41. wieku swego.— Na ſeſſyi wczorayszey Rada ſtarszych, większością 104. przeciwko 84. głosow odrzuciła Rezolucyą ſtanowiącą podatek od ſoli. — Trybunał Departamentu *Sekwany* uznał niewinność Ob. *Monneron* wmieszanego do sprawy o roztrwonienie pieniędzy ſkarbowych.

Dyrektoryat zatrudnia ſię nieuſtannie iak nayprzyzwoitſzemi srzodkami na wſtrzymanie złego uzycia władzy i zdzierſtw iakie ſię wydarzaią we *Włoszech*. Złożył iuż z urzędu wielu Agentow, pomiędzy którem Ob. *Baſſal* znayduiącego ſię teraz w *Neapolu*. *Faypoult* i *Amelot*, Kommiſſarze Cywilni we *Włoszech* schodzą także z swoich urzędow. *L'Hommont* który był generalnym Konsulem w *Smirnie*, i *Ibial* Kommiſſarz Dyrektoryatu Wyk: przy Trybunale kaſſacyinym, ich mieysca zaſtąpią.

W *Redaktorze* znayduie ſię naſtępuiący liſt pisany przez Konsula *francuzkiego* w *Genui* do miniſtra związkow zewnętrznych pod datą d. 16. Lutego.—„Drzącą od gniewu i okropnosci ręką przesyłam ci Ob. miniſtrze Rapport, który mi podano w *Genui* przez Obywatela Jana *Marengo Liguryiczyka*, którego ſtatek ſkładał część konwoiu wyprawionego z tąd do *Egiptu*. D. 2. Nivos (22.Gr:) zabrał on w *Alexandryi* naywyższego kommiſſarza *Sucy*, który utracił prawą rękę, 48. oſſicerow lub chorych żołnierzy i 30 innych żołnierzy wszyſtkich niebespiecznie rannych. D. 17. Nivos (6. Stycznia) po burzliwey żegludze, ſtatek kapitana *Marengo* przybił do *Auguſta* w *Sycylij* w mniemaniu, iż ſtawa na przyiacielſkiey ziemi. Nakazano *Francuzom* i ich ekwipażowi 22 dni kwarantanny, i doniesiono znayduiącemu ſię w *Palermo* dworowi o przybyciu tego ſtatku. Agenci *Neapolitańscy* w *Auguſta* odebrali rozkaz zabrać ſkarb, który miał być w ſtatku *Liguryiſkim* złożony. D. 6. Pluvios (25 Stycz:) lud w zapalczywości wpada do lazaretu, i rąbie w ſztuki kommisarza *Sucy*, iego ſekretarza, 8. oſſicerow, oraz wszyſtkich chorych żołnierzy, i tylko 21. uciekło z *Liguryiczykami* na fregatę *Neapolitańską*, która ich zawiozła do *Meſſyny*, gdzie ſię znayduią w więzieniu, ſkonfiſkowano okręt kapitana *Marengo* iego zaś ſamego z 140. innemi marynarzami *Liguryiskiemi* do tego odwieziono portu.

W Dzienniku *Feuille de Jour* czytamy naſtępuiący Artykuł z *Strazburga*: Doniesiona w wielu Dziennikach wiadomość o organizacyi armij *Moguntkiey* na trzy osobne Armie, nie ma żadnego fundamentu. Armia zachowuie do tego dnia nazwiſko armij *Moguntkiey*, a mniemana armia *niższego Renu* pod dowodztwem Generała *Bernadotte*, nie ieſt nic innego, iak tylko dywizyą armij *Moguntkiey*, która zoſtawać będzie pod kommendą Generała *Jourdan*, i rozłożona zoſtanie po obydwoch brzegach *Renu* od *Duſſeldorfu* do *Landawy*, dla utrzymania tego kraiu zamkniętego między temi dwoma miaſtami. Ta dywizya nie ieſt przeznaczona do zaczepnego działania.

*Dnia 26. Lutego.*

Po upłynieniu trzech-mieſięczney prezydencyi Ob. *Reveillere-Lepeaux*, Ob. *Barras* który go miał zaſtąpić, ogłoszony zoſtał Prezydentem. — Dzień dziſieyszy przeznaczony był na wyiazd Generała *Scherer* do *Włoch*. Zabiera on z ſobą całą ſwoią familią. — Zapowiadaią tu o bliſkiey zmianie Miniſtra marynarki któremu ma być polecona kommenda flotty *Breſteńſkiey*. Mowią także o niektórych promocyach dyplomatycznych we *Włoszech* i w *Niemczech*. — Ob. *Senovert* mianowany zoſtał Kommiſſarzem Cywilnym Dyrektoryatu w *Turynie*, i wkrotce ma na to przeznaczenie wyiechać. — Dowiaduiemy ſię z pewnych źrzodeł, iż *Malta* ieſt zupełnie opatrzona w żywność. Ledwośmy nieutracili tey ważney zdobyczy przez spisek od iednego Mnicha knowany. Nieprzyiaciel miał być wprowadzony nocą do miaſta, załoga wycięta. Ten ſpiſek zawczasu odkryty przeciwko iego ſprawcom był obrocony. Zaięcie Królestwa *Neapolitańskiego* ma nam podać nowe sposoby kommunikacyi z tą wyspą, mianowicie przez *Otrantę* którey w tym momencie mamy ſię ſtać Panami, poniewaz oſtatnie z *Włoch* wiadomości donoszą, iż iedna z naszych kolumn ſkierowała ſię ku temu miaſtu, które będzie ſkładem potrzebnych żywności dla naszych morſkich osad. *(Przyiaciel Praw.)*

*Dnia 27. Lutego.*

*Redaktor* dziſieyszy ogłoſił naſtępuiące pisma.— *Wyrok 3. Ventos (21. Lutego)*— Dyrekt: Wyk: ſtanowi Art: I. Ob. *Scherer* miniſter woienny mianowany ieſt Generałem kommenderuiącym armiow *Włoskiey i Neapolitańskiey*.—II. G. *Macdonald* zoſtanie ſię przy dowodztwie armii *Neapolitańskiey* pod kommendą G. *Scherer*. Niniéyszy wyrok do dziennika Praw zapisanym zoſtanie.

*Drugi wyrok pod tymże dniem.*— Dyrekt: Wyk: ſtanowi, iż Ob. *Millet-Murreau* G. brygady inzenierow mianowany ieſt miniſtrem woiennym na mieysce Ob. *Scherer* mianowanego G. kommender: armią *Włoską i Neapolitańską*. Niniéyszy wyrok do dziennika praw ma być wpiſany.— Podpisano L. M. *Revelliere-Lepaux* Prezydent, *Lagarde* Sekretarz generalny.

Dyrektoryat Wykonawczy do Obywatela *Scherer* Miniſtra Woiennego — *w Paryżu* 8. *Ventos* (26. *Lutego*) *r*. 7. Obywatelu Miniſtrze. Dyrektoryat Wyk: wzywaią cię do dowodzenia armiami *Francuzkiemi* we *Włoszech*, nie miał w zamiarze iak tylko dać żołnierzom Republikantſkim godnego ich waleczności wodza. Z żalem widzi cię opuszczaiącego urząd Miniſtra, na którym oddałeś prawdziwe uſługi; lecz wiadomo mu ieſt, iż urząd którego naywięcey pragniesz, ieſt ten, na którym momentalne okoliczności mogą cię uczynić naypożyteczńieyszym oyczyznie, i dać ci ſposobność uayſkutecznieyſzego ſprawie wolności ſłużenia. Zapewniony ieſt o naywiększey twoiey gorliwości w ſprawowaniu nowych twych obowiązkow, tak iak ty powinieneś być pewnym o dalszym iego ſzacunku, i o iego ſtaraniu, iż ci doſtarczy wſzelkich spoſobow, które od niego zależeć będą dla poparcia twego patryotyzmu i twoich talentow. (podpisano) Barras *Prezydent*.

*Redaktor* ogłasza także urzędownie liſt z *Malty* pod d. 11. Pluvios (30. Stycz:) w naſtępuiących wyrazach: Znayduiemy ſię tu zawsze wpośrzod morderczego ludu. Doświadczenie przeszłych czasow, nakazuie nam brać mocne śrzodki dla zabespieczenia ſię od wewnętrzney napaści Co zaś do zewnętrzney, mamy dobre ſzańce, odwagę, cierpliwość, a takie twierdze zniszczą wselkie nieprzyiacioł naszych uſiłowania.— Przeszło 800 naszych marynarzow podzieleni ſą po zamkach i bateryach; co noc odprawuią ſtraże brzegow, co dzień zatrudniaią ſię wyładowaniem przybywaiących okrętow, przewozem z iednego do drugiego portu żołnierzy, żywności, i ammunicyow Lecz im ſłużba ich ieſt pracowitsza, tym ſię bardziey ich gorliwość i zapał pomnaża: ieżeli obrońcy *Malty* dobrze ſię zaſługuią oyczyźnie, naſi marynarze będą mieli znaczną część w tym wdzięczności Narodowey świadectwie.— Dziennik urzędowy dodaie: przybywaiące ſtatki, o których ten liſt wspomina, z rozmaitych portow przez miniſtra marynarki wyſłane, zapewniaią dla załogi *Maltańskiey* całoroczną żywność.

*z Bruxelli dnia 21. Lutego.*

Generał *Serdoni* krewny Generała *Buonaparte* zoſtał mianowany kommendantem en chef w naszym departamencie, a Generał *Sergent* kommendantem *Bruxelli*. Miaſto *Gent* w ſtanie oblężenia ieſt ogłoszone. Rozſtrzelano tu w tych dniach 21. wieśniakow należących do insurrekcyi. Generał *Bernadotte* dowodzi armią obserwacyiną. Armia ta ſkładać ſię będzie z 75. tyſięcy ludzi, głowna kwatera iey ma być założona w okolicy *Frankfortu* i rozciągać ſię będzie od *Huningi*, aż do *Duſſeldorf*.— Pewien awanturnik podaiący ſię za xiążęcia *Oranij*, zoſtał w *Antwerpij* aresztowanym.

*Dnia 26. Lutego.*— Pozory bliſkiey woyny zdaią ſię na nowo ożywiać nadzieie i zuchwałość buntownikow; zbieraią ſię oni w rożnych znowu punktach. G. *Jardon* podwaia ſwoią czynność i rozſtawił woyſka w ważnieyszych ſtanowiſkach nad *Mozą* między *Venloo*, *Ruremundą*, i *Maſtrychtem*. Jeden znaczny oddział tychże woyſk uderzył i rosproszył w tych dniach zebranych w liczney ſile insurgentow, ktorzy wyszli z mieysc ukrytych, i chcieli ſię rozbiedz po departamencie *De la Dyle*.

*z Hagi dnia 26. Lutego.*

Wielu mniema iż powodem podroży Generała *Daendels* do *Paryża* ieſt okoliczność wsadzenia naszych woyſk na okręty dla pewney wyprawy *Francuzkiey*, która miała być przedſiewzięta ieszcze w mieſiącu Grudniu. Wielkie mrozy wſtrzymały w ten czas ten zamiar, który iak zapewniaią ma być w tym momencie uſkuteczniony.

Na mocy wyroku naszego Dyrektoryatu pod d. 20. t. m. Bank *Amſterdamſki* zamienił ſię nakoniec na Bank Narodowy. Pożyczać on będzie na zaſtawy, lub hipoteki dobr ziemſkich, dla ułatwienia opłaty nadzwyczaynego podatku.

Kuryer z *Wiednia* dnia onegdayszego przybyły, przywiozł wiadomość, iż Porta wypowiedziała woynę naszey Rzpltey. — Generał kommenderuiący *Brune* który był wyiechał do *Amſterdamu*, odebrawſzy tam kuryera z *Paryża*, powrocił tu natychmiaſt. Od tego momentu rozchodzi ſię wieść, iż złoży tuteyszą kommendę, i że ma być do *Włoch* posłanym.

Wiadomości z *Niemiec* niezoſtawuią iuż żadney wątpliwości względem woyny między *Auſtryą* i *Francyą*.

Jeſt rzeczą pewną, iż w przypadku rozpoczęcia woyny, 12. tyſięcy woyſka *Batawskiego*, oddane będą pod dyspozycyą Rządu *Francuzkiego*.

*z Sztokolmu dnia 19. Lutego.*

W tych dniach przybył tu pierwszy adiutant królewſki maior *Suther*, iako kuryer z *Peterzburga* z depeszami ściągaiącemi ſię do teraznieyszych uzbraiań i położenia *Europy*, a które wielkiey wagi być maią. Do hiſtoryi nadzwyczayney tego-roczney należy uwaga, iż mrozy w *Abo* w *Finlandyi* dochodziły do 37, a w *Tornea* w *Laponij* do 42 ſtopni.

*z Konſtantynopola dnia 25. Stycznia.*

Traktat przymierza odpornego między Cesarzem *Ottomańſkim* i Cesarzem wszech *Roſſyi*.

W Imie Boga Wszechmocnego.

Nayiaśnieyszy i naypotężnieyszy Cesarz Jmć *Ottomańſki*, i Nayiaśnieyszy naypotężnieyszy Cesarz Jmć wſzech *Roſſyi*, powodowani iednoſtayną i rzetelną chęcią dla dobra kraiow ſwoich i względnie wiernych poddanych, nie tylko do utrzymania pokoiu, przyiaźni i dobrego porozumienia ſzczęśliwie pomiędzy niemi trwaiącego, ale nadto do użycia ich w celu wſkrzeszenia i umocnienia powszechnego a dziś tak zakłoconego pokoiu, który ieſt nayzbawienniéyszym darem dla całego rodzaiu ludzkiego; poſtanowili przez zawarcie przymierza odpornego, tym bardziey związek ich połączaiący rozszerzyć. W tym celu wybrali za pełnomocnikow swoich i mianowali N. Cesarz Jmć *Ottomańſki* z ſtrony ſwoiey, nayznakomitszych i pełnych ſławy *Eſſeid Ibrahima*, *Ismet Beja* z tytułem *Kadileſkiera z Romeliy* etc. i *Achmeta Atit Reiseffendego*, a Cesarz Jmć wszech *Roſſyi* z ſtrony swoiey wysokiego i szlachetnego *Waſile o Tamara* swego taynego konsyliarza, i nadzwyczaynego przy Porcie *Ottomańſkiey* Posła którzy okazawſzy sobie nawzaiem pełnomocnictwa, znalezione w ſtosownym i przyzwoitym kształcie, zgodzili ſię na naſtępuiące Artykuły.

Artykuł I. Ma trwać na zawſze pokoy, przyiaźń i dobre porozumienie między Cesarzem *Ottomańſkim* i Cesarzem *wszech Roſſyi* ich magnatami i ich poddanemi na wodzie i lądzie, a to w tym sposobie, iż przez wzgląd na to przymierze odporne, między obu państwami tak dokładna ściſłość utrzymywać ſię ma, iż odtąd iednych tylko przyiacioł i nieprzyiacioł mieć będą. W tym celu zaręczaią ſobie wspomnione mocarſtwa porozumiewać ſię względem wſzyſtkich okoliczności tyczących ſię zobopolnego ich beſpieczeńſtwa i ſpokoyności, i użyią wſzelkich potrzebnych śrzodkow do oparcia ſię każdemu nieprzyiacielſkiemu i dla nich ſzkodliwemu przedſiewzięciu, tudzież do utrzymania powszechney spokoyności. — Art. II. Zawarty w roku 1791. dnia 29. Grudnia, *Hegiry* 1206. dnia 15. mieſiąca *Gemaziel Evvel* traktat pokoiu, iako też wſzelkie inne ſtoſowne do niego traktaty, nienieyszym przymierzem w całym ich brzmieniu utwierdzone zoſtaną, tak iak gdyby ſłowo w ſłowo w teraźnieyszym traktacie przymierza odpornego umieszczone były. — Art. III. Dla nadania zupełnieyſzey i dokładnieyſzey mocy temu przymierzowi, obie wysokie umawiaiące ſię ſtrony gwarantuią ſobie nawzaiem poſiadłości ſwoie. Cesarz Jmć *wszech Roſſyi* gwarantuie wſzyſtkie poſſeſſye Wysokiey Porty bez żadnego wyięcia, w ſtanie w iakim przed nayściem *Egiptu* zoſtawały, a Cesarz Jmć *Ottomańſki* gwarantuie wſzyſtkie poſiadłości dworu *Roſſyiſkiego* w teraźnieyſzym ich ſtanie bez żadnego wyięcia.— Art: IV. Jakkolwiek obie ſtrony zachowuią ſobie prawo wniyścia w negocyacyą z innemi mocarſtwami, i zawierania z niemi wſzelkich traktatow iakich intereſſa ich własne wymagać mogą, iednakże obowiązuią ſię nawzaiem nayuroczyściey, iż takowe traktaty nic w sobie zawierać nie będą, coby iednemu z nich kiedykolwiek i w iakimkolwiek ſposobie naymnieyſzą ſzkodę i uſzczerbek przynieść, lub całości państw ich ſkazę zadać mogło. — Artykuł V. Gdyby obie ſtrony lub iedna z nich iakie zamyślała przedſiewzięcie, a zebrane ſiły nie były doſtateczne do odparcia uſiłowań nieprzyiacielſkich, na ów czas iedna ſtrona obowiązana będzie drugiey tak na morzu iak na lądzie dodać pomocy dla iednoſtaynego działania lub ſprawienia dywersyi, lub dopomożenia pieniędzmi, gdyby tego zobopolny intereſs przymierzeńcow i ich bespieczeńſtwo wymagało. Dla czego w takowym przypadku zaydzie wprzod porozumienie z należytą otwartością i potrzebne w tey mierze znaydą ſię śrzodki, dla uzupełnienia z wszelką rzetelnością takowego obowiązku. — Art. VI. Wybor wspomnionych poſiłkow czy to w woyſku czy w pieniądzach zawiſnąć będzie od ſtrony attakowaney, a w przypadku kiedy ta pomoc od pierwszey żądaną będzie, woyſka lub eſkadra naypoźniey w 3 mieſiące po rekwizycyi poſłane bydź powinny. Co ſię zaś tycze poſiłkow pieniężnych, te od roku do roku w wyznaczonych terminach wypłacone bydź powinny od cza-

ſu rozpoczęcia krokow nieprzyiacielſkich aż do zawarcia pokoiu.— Art. VII. Gdy obie wyſokie umawiaiące ſię ſtrony, czy to z całą ſiłą ſwoią czy tylko z pewnym poſiłkiem wſpolną ſprawę utrzymuią, przeto żadna ſtrona ani pokoiu ani zawieszenia broni nie zawrze, bez wciągnienia do tego drugiey ſtrony, i bez czuwania nad iey bezpieczeńſtwem, w przypadku zaś przedſiewzięcia iakiego lub attaku przeciw rekwirowaney ſtronie, przez nienawiść zawartego przymierza, druga ſtrona obowiązana będzie też ſame obowiązki z rzetelnością i punktualnością dla iey obrony uzupełnić.— Art: VIII. W przypadku zupełnego użycia całkowitey potęgi lub umowionych poſiłkow, obowiązuią ſię obay wyſocy ſprzymierzeńcy nawzaiem z naydokładnieyszą rzetelnością używać ſobie plany ich woiennych operacyow, ułatwiać ile możnosci ich wykonanie, powierzać ſobie zamiary ściągaiące ſię do dalszego ciągnienia woyny lub zawarcia pokoiu, i porozumiewać ſię w tey mierze za przewodnictwem zaſad pokoiu i umiarkowania.— Art: IX. Woyſko poſiłkowe w miarę liczby ſwoiey będzie opatrzone od ſwoiego monarchy w artylleryą, ammunicyą i wszelkie inne potrzeby, od którego też żołd odbierać będzie. Strona rekwiruiąca prowiant i furaż przyſtawi woyſkom w naturze, albo w pieniądzach podług umowioney ceny, zacząwszy od dnia, w którym granice własne opuszczą. Strona rekwiruiąca doſtarczy im kwater i wszelkich innych wygod, iakich własne iey woyſka używaią.— Art. X. Strona rekwiruiąca ma doſtarczać eſkadrze poſiłkowey wszyſtkich potrzebnych żywności od dnia przybycia iey do kanału, i przez cały przeciąg czasu, w którym użytą będzie przeciw wspolnemu nieprzyiacielowi. Strona rekwiruiąca wyda eſkadrze z arsenałow i magazynow ſwoich bez wszelkiey trudności za zwyczayną ceną to wszyſtko, czego tylko potrzebować będzie do naprawy ſwoiey. Okręty woienne i przewozowe obu ſprzymierzonych dworow, poki tylko wspolna woyna trwać będzie, maią mieć wolne wniyście do portow względnie ſwoich, bądź dla przezimowania bądź dla naprawy.— Art: XI. Wszyſtkie znaki woienne i zdobycze, na nieprzyiacielu zabrane maią do tych woyſk należeć, które ie zabierze.— Art: XII. Cesarz Jmć Ottomańſki, i Cesarz Jmć wszech *Roſſyi* ponieważ zawieraią ninieyszy traktat odporny przymierza nie wcelu czynienia zdobyczow, lecz iedynie w zamiarze obronienia całości poſſeſſyow ſwoich, bezpieczeńſtwa własnych poddanych i utrzymania innych mocarſtw w tym znaczącym położeniu, w którym ſię dotąd znayduią, a przez które utworzyli tak iſtotną dla powszechney ſpokoyności polityczną rownowagę, przeto nie zaniedbaią wezwać do tego związku Cesarza Jmci *Rzymſkiego* Krola *Węgierſkiego* i *Czeſkiego*. Krolow *Angielskiego i Pruskiego*, rownie iak wszyſtkich innych mocarzow, ktorzy do tak niewinnego i zbawiennego ſoiuszu przyſtąpić zechcą.— Art. XIII. Jakkolwiek obie wysokie umawiaiące ſię ſtrony szczerze poſtanowiły związek ten iak naydłużey utrzymywać, że iednak w ciągu dalszych okoliczności mogą zayść pewne odmiany w teraźnieyszey umowie, przeto obie ſtrony zgodziły ſię na to, oznaczyć trwałość teraźnieyszemu odpornemu przymierzowi do lat 8. rachuiąc od czasu zamiany ratyfikacyow. Obie ſtrony za zbliżeniem ſię tego terminu porozumieią ſię w przyiacielſkim sposobie względem odnowienia traktatu, ſtosownie do ſtanu rzeczy w tym czaſie.— Art: XIV. Teraźnieyszy traktat przymierza odpornego będzie ratyfikowany tak od Cesarza Jmci *Ottomańſkiego* iak od Cesarza Jmci wszech *Roſſyi*, a te ratyfikacye będą w przeciągu dwoch mieſięcy, albo ieszcze prędzey ieżeli tego zaydzie potrzeba w *Konſtantynopolu* zamienione. Dla wiary czego niżey podpisani na mocy pełnomocnictw ſwoich ninieyſzy traktat przymierza odpornego podpisaliśmy z wycisnieniem własnych pieczęci. W Konſtantynopolu dnia 23 Grudnia 1798.

(Podpisano) *Eſkeid Ibrahim Ismet* z tytułem *Kadileſkiera* Romeliy.— *Achmet Atif* Reis Effendi.— *Waſil Tamara* konsyliarz tayny.

W *Egipcie Arabowie* i *Beduinowie* nic dotąd przeciw Generałowi *Buonaparte* dokazać nie mogli. Pierwsi zaczynaią iuż ſami zakładać szańce dla ſiebie. Zdobycie *Malty* wieleby dopomogło połączonym uſiłowaniom przeciw *Egiptowi*.— Poseł *Hollenderſki* ma pozwolenie ieszcze tu zimę przepędzić, lecz iako prywatna osoba.

Szef batalionu *Vallonge* pisał do miniſtra związkow Zewnętrznych w *Paryżu* liſt, w którym mu donoſi o przyprowadzeniu do *Konſtantynopola* 600. nowych ieńcow *francuzkich* wziętych w *Cefalonii*, i St. *Maure*. Uwiadomia go przytym, iż kawaler *Sidney Smith* kommenderuiący ſiłami morſkiemi *Angielskiemi* w *Lewancie*, rownie iako brat iego *Spencer Smith* miniſter pełnomocny przy Porcie, mocno poparli odwoływanie ſię 46. *Francuzow* wziętych pod *Abukir*, a potym w kaydany okutych, i do więzienia wtrąconych. Potrafili nakoniec (do daie) wyprowadzić ich z tey okropney katuszy. Znayduię ſię w tey liczbie; i pospieszam z uwiadomieniem, iż miniſtrowie *Angielscy* użyli w tym poſtępku całey swey gorliwości, i tym więcey ieſteśmy tą wspaniałością uięci, iż podobnież pracuią u miniſtrow *Ottomańskich*, dla odmienienia lub oſłodzenia ſmutnego i okrutnego losu przeszło 800. nieszczęśliwych naszych wſpołziomkow, których zoſtawuiemy w więzach. Spodziewamy ſie, iż ich w tey mierze gorliwość, wsparta uſiłowaniem miniſtra *Hiszpańskiego*, który nieprzeſtawał dawać nam wszelkich dowodow przychylności i pomocy, ſzczęśliwy otrzyma ſkutek.

*Od granic Tureckich dnia 20. Lutego.*

Podług wydanego obwieszczenia do mieszkańcow *Wołoszczyzny* przez tamteyszego Hospodara pod dniem 10. Lutego, dotąd trwaiąca insurrekcya w *Widdynie* na mocy danego pardonu od W. Sułtana *Basmauowi-Oglu* i iego ſtronnikom zupełnie ſię zakończyła. Z tego powodu znieſione zoſtały dla mieszkańcow tych okolic, niektóre nadzwyczayne w tym czaſie nałożone podatki.

*Od granic Auſtryi dnia 24. Lutego.*

Woyſka *Roſſyiſkie* w *Auſtryi* są w gotowości na każdy moment do wyruszenia.— Intereſſa polityczne nigdy ieszcze nie były w krytycznieyszym iak teraz położeniu. Na dniu 17. w *Wiedniu* złożona była wielka rada w obecności cesarſkiey Poruszenia w woyſkach są powszechne, Vice król *Pignatelli* dla samego zaburzenia w mieście był przymuszony do zawarcia zawieszenia broni. Uciekł on na okręcie do *Palermo* przebrany po kapucyńſku.

Dnia onegdayszego wyſłano do naszych armiow 80. pontonow, wielką liczbę pierow polowych, lawetow, i innych ſprzętow woiennych. Przy tym transporcie wyszło nader wiele korpusow pontonierow, ſaperow i minierow. Ze wszyſtkich ſtron nie widać iak tylko wyruszanie niezmierney liczby konwoiow woiennych.

Dnia 18. po połudeiu kuryer wyprawiony przez Hrabiego *de Silern* miniſtra Cesarſkiego w *Munich* przywiozł wiadomość o śmierci elektora *Bawarſkiego*. Poſłano natychmiaſt ſztafetę do *Neuſtad*: dla uwiadomienia o tym Arcy-Xiążęcia Ferdynanda i iego małżonki, której elektorowa wdowa Marya Leopoldyna ieſt corką. Podchlebiaią tu ſobie, iż to nieszczęśliwe zdarzenie nie nadwerężу w terazaieyszych okolicznościach dobrego porozumienia trwaiącego pomiędzy naypierwszemi mocarſtwami *Niemieckiemi*.

Dwor nasz odebrał z *Palermo* depesze od Krola *Sycyliyſkiego* pod datą 31. Stycznia. Mowią, iż Krolowa ma ſię udać do *Niemiec*, ſkoro tylko odzyſka zdrowie. Eſkortowana będzie od mocney eſkadry *Angielſkiey*.— Zapewniaią, iż woyſka *Roſſyiſkie* na lądzie i na morzu przeciwko *Francuzom* przeznaczone, wynoszą do 300. tyſięcy ludzi.— Spodziewane tu ieſt przybycie arcy-xiążęcia Karola z *Friedberg*.— Baron *de Degelmann* zakończył życie w roku 40. wieku ſwego.

*z Inspruka dnia 14. Lutego.*

Każdy człowiek zdatny do noszenia broni, ma rozkaz bydź w gotowości do marszu ieżeli wypadnie potrzeba dla obrony oyczyzny. Przez *Tyrol* przechodzi znaczna liczba ciężkiey artylleryi. Oczekuiemy na 15 batalionow, które ſą w drodze z *Auſtryi* i *Czech*, a które maią ſtanąć w tym mieście i iego okolicach.

*z Stutgardu dnia 21. Lutego.*

Wſzyſtkie koſztowne ſprzęty i Archiwa zoſtały z rozkazu dworu upakowane, ſam Xiąże zamyśla rezydencyą ſwoią przenieść do *Weiltlingen* nad granice *Anspachſkie*. Obywatele podali mu w tey mierze przełożenie, na które Xiąże w wyrazach naymocnieyſzych odpowiedział, a potym rozdać ie rozkazał przy wachtparadzie. Umyſły w tym kraiu bardzo są roziątrzone, lubo Miniſter Francuzki *Trouvé* przeciwi ſię wszelkim gwałtownym krokom.

*z Ratyzbony dnia 21. Lutego.*

Obrady ſeymowe względem marszu woyſk *Roſſyiſkich*, nieodprawiały ſię na dniu 18. iak tylko w kollegium elektorow, i tylko *Moguncya i Brandeburg* wydały ſwoie vota, *Czechy i Hannower* proteſtowały ſię przeciwko otworzeniu protokułow; Jnni elektorowie zachowali ſię do innego czasu. W Collegium Xiążąt i miaſt na przełożenia miniſtrow *Anſtryackich* poſtanowiono, iż nie potrzeba ſię spieszyć w tak ważney ſprawie, i że należy oczekiwać zdania większych dworow, od których ſzczegulnie los *Niemiec* zależy.

*z Moguncyi dnia 21. Lutego.*

Dyrektoryat Wykon: uczynił liczne w woyſku promocye, z których między innemi naſtępuiące: G. *Bernadotte* mianowany ieſt G. Kommend: Armii obserwacyiney; Generałowie brygad *Klein*, *Vandamme*, *Montrichard*, *Beguinot*, *Rusca*, i *Lecourbe* Generałami dywizyow etc. G. brygady *Guesnel*, GG. Adjut: *Roſtoland*, *Lautour*, *Bertrand*, *Drouhot*, *Couthaud*, i *Garrau*, przywroceni ſą do armiow. G. dywizyi *Cherin* przydany ieſt do armii obserwacyiney za ſzefa wyższego ſztabu. G. *Pille* przechodzi do 10. i 16. Pułbrygady; G. *Beſſiere* do 1. 16. i 19. G. *Maſſol* do 6. G. *Muller* do 7. G. *Duſour* kommenderuiący 14 użyty będzie do armii *Moguuckiey* i zaſtąpiony tymczasem przez G. Bryg: *Avril*. Mieysce G. *Huet* zaſtąpi tymczasowo G. *Mauco*. G. Brygady *Desenſans* przeydzie do armii *Moguuckiey*.

*z Kaſſel dnia 25. Lutego.*

Wiadomość o pokoiu zupełnie była fałszywa. Arcyxiąże *Karol* ma rozkaz do przeyścia rzeki *Lech*, za którą dotąd zoſtawał. Pietnaście dywizyow *Francuzkich* iedynie tylko z powodu wylewu *Renu* wſtrzymane były od przeyścia.

*z Frankfortu dnia 26. Lutego.*

Ob. *Rivals* miniſter *Francuzki* w *Caſſel*, powrocił do tego miaſta, ażeby ſię w nim znaydował za przybyciem landgrafa.— Imperator *Roſſyiſki* kazał zapewnić xięcia *Wirtemberſkiego*, iż w przypadku woyny woyſka iego weydą do *Szwabij*.— Armia *Auſtryacka*, która w tym momencie zaymuie wyższy Palatynat, wynoſi do 40. tyſięcy ludzi.— Dobra tych mieszkańcow na lewym brzegu, ktorzy u obcych mocarſtw na prawym weszli w ſłużbę woienną, zoſtaną ſkonfiſkowane.— W *Monachium* wſzyſtkie zabawy na rok ieden są zamknięte.— Zaciąg korpusu poſiłkowego od 18.000. ludzi w *Szwaycaryi*, iak nayspieszniey idzie.

Hrabia *d'Artois* w *Edymburgu*, wezwany ieſt od dworu *Roſſyiſkiego* dla udania ſię do *Malty*. Zaręczona mu ieſt opieka, pomoc i naywyższe uszanowanie. Naypodobniey ieſt iednak, iż pozoſtanie w *Holyrood House*.

*z Strazburga dnia 27. Lutego.*

Generał *Bernadotte* wyiechał ztąd do *Moguncyi* wraz z Gen: *Ney*, który dowodzić będzie kawaleryą iego dywizyi.— Gen: *Bernadotte* dla tego tylko nieprzyiął kommendy we *Włoszech*, ażeby się razem znaydował z Gen: *Jourdan* z ktorym go łączą ściſłe przyiaźni związki.— Kuryer który tędy dnia 24. przeieżdzał, miał z ſobą wieść rozkaz do miniſtrow *francuzkich*, ażeby wyiechali z *Raſtad* w przypadku gdyby odpowiedź ſeymu *Ratyzbońſkiego* nie była dogodną.

*Dnia 1 Marca.*— Tego poranku o świcie dnia, przednia ſtraż armii pod kommendą Gen: *Lefebvre* przeprawiła się przez *Ren* przy *Kehl*, gdzie dnia wczorayszego rzucono drugi moſt na łodziach. Za nią przechodziła ogromna artylerya i niezmierna liczba wozow z ammunicyą i bagażami. Dziś po południu ſam Gen: *Jourdan* wyiechał do *Offenburg*, gdzie tymczasowo założona będzie głowna kwatera. Jutro i po iutrze reszta armii przeydzie *Ren*. Dywizya Gen: *St Cyr* naypierwsza przechodzić będzie. Zapewniaią, iż nasze woyſka wkroczą we śrzodek *Szwabij*. Osobny korpus opasze *Filipsburg*. Dnia wczorayszego poſłano do *Raſtad* ſtraż dla poſłow neutralnych mocarſtw.— Kommunikacya z *Niemcami* nie będzie przerwaną.— P.S. Nasze woyſka weszły w południe do *Offenburga*. Dziś ieſzcze maią zaiąć *Lahr*, *Gegenbach*, *Bischheim*, *Oberkirch*, etc. Armia pomyka ſię trzema kolumnami, ſkłada ſię z 85. tysięcy ludzi. Korpus znayduiący ſię w *Szwaycaryi* pod dowodztwem Gen: *Maſſeny*, rachuią do 60. tysięcy ludzi.

*z Raſtad dnia 23. Lutego.*

Pewną ieſt rzeczą, iż odpowiedź Dworu *Wiedeńſkiego* przybyła tu dnia 14. w nocy. Hrabia *de Lehrbach* teyże ſamey nocy miał ieszcze konferencyą z miniſtrem *Bonnier*, uczynił niektòre ſłowne oświadczenia, i oddał temu miniſtrowi odebrane depesze, które były zapieczętowane i podpisane do Dyrektoryatu *Francuzkiego*. Ob: *Floſſe* adjutant Generała *Jourdan* wyiechał na tychmiaſt do *Strazburga* z temi depeszami, dla przeſłania ich z tamtąd do *Paryża*. Za iego do *Strazburga* przybyciem, złożona była Rada woienna, na której poſtanowiono, iż gdy zalewy *Renu* ſą przeszkodą do przeprawienia ſię przez tę rzekę, przeyście przez nie wſtrzymane będzie do czasu w którym będzie mogła doyść odpowiedź Dyrektoryatu do *Raſtad* rownie iako i odpowiedź ſeymu *Ratyzbońſkiego*. Woyſka *Francuzkie* zgromadzone w około *Strazburga*, ſą tak uszykowanemi, iż mogą ſię połączyć we dwoch godzinach, i na pierwszy znak poſtępować. Dnia onegdayszego odprawiły generalną rewią.— Armia Generała *Jourdan* wynoſi (iak zapewniaią) 80 tyſięcy ludzi. Cztery dywizye infanteryi ſą pod dowodztwem Generałow *Souham*, *St. Cyr*, *Ferino*, i *Lefebvre*, Kawaleryą dowodzi Generał *d'Hautpoult*, który dotąd kommenderował w okolicach *Frankfortu*. Armia Cesarſka pod kommendą arcy-xięcia Karola wynoſi ze wszyſtkim 110. tyſięcy ludzi.— W niższey *Anſtryi* zatrudniaią ſię teraz organizacyą pospolitego ruszenia, które ma doſtarczyć 100. tyſięcy ćwiczonego woyſka.— 10 tyſięcy ludzi z armii G. *Jourdan* maią poyść ku *Filipsburgowi*, a reszta zaymie *Czarny las*, zacząwszy od *Knibis*, aż do *Szaffuzy*.

Hrabia *de Hohenthal* nowy miniſter dworu *Saſkiego* przybył dnia 21. do *Ratyzbony*, Hrabia *de Leoben* iego poprzednik wyieżdża w tym tygodniu do *Drezna*.

Hr: *de Lehrbach* po odprawioney na dniu 18. t. m. z Ob: *Bonnier* długiey konferencyi, odeſłał większą część ſwoich ekwipażow do *Ulm*; Rozchodzi ſię pogłoſka, iż i ſam ma opuścić kongreſs i zoſtawić na ſwoim mieyscu P. *de Hügel* kommiſſarza Cesarſkiego.— Miniſtrowie *Pruſcy* podali miniſtrom *Francuzkim* Notę, której osnowanie ieſt wiadoma.—Nowo panuiący elektor Palatyn znioſł ięzyk *Bawarſki* Zakonu *Maltańſkiego* przez ſwego poprzednika uſtanowiony.

Miniſtrowie *Francuzcy* zaprzeczaią wyraźnie rozſianą wieść, iakoby miało być ułożone trzy-mieſięczne zawieszenie oręża; ſama tylko odpowiedź Dyrektoryatu na depesze *Wiedeńſkie*, rzecz tę rozſtrzygnie.

Pierwszym ſtaraniem nowego Elektora *Bawarſkiego* było, połłać ſwemu Miniſtrowi w *Ratyzbonie* nowe inſtrukcye względem marszu woyſk *Roſſyiſkich*.

*Dnia 24. Lutego.* — Dnia dziſieyszego przybył tu nadzwyczayny kuryer z *Paryża*. Niewiadoma dotąd treść depeszow, które oddał Miniſtrom *Francuzkim*; lecz w teraźnieyszych okolicznościach nie może nie być nader ważna.

*Dnia 28. Lutego.* — Tego wieczora o godzinie 8. przybył z *Strazburga* ieden Generał-Adjutant *Francuzki*. OOb. *Bonnier* i *Roberjeot* znayduiący ſię na ten czas na ſpektaklu, natychmiaſt zoſtali wywołanemi. Officer ten wyiechał we dwie godziny do *Strazburga*.— Przed kilku dniami popłyneło z *Strazburga* w górę *Renu* wiele ſtatkow napełnionych artylleryą, ktora iak mowią, przeznaczona ieſt na oblężenie *Filipsburga*.

*Dnia 1. Marca.*

Dziś o godzinie 5. zrana, *Francuzi* zaczeli przechodzić *Ren* pod *Kehl*. Generał *Vandamme* był na czele przedniey ſtraży. — O godzinie 9. Miniſtrowie *Francuzcy* podali Deputacyi Rzeszy Notę z przyłączonemi Proklamacyami. Przywiezione one były do *Raſtad* wczoray w wieczor przez Generała-Adjutanta. W podobney treści oddana także była Nota Hrabiemu *de Lehrbach*. Kuryerowie i ſztafety, ſą na wſzyſtkie ſtrony rozeſłane.

*Nota legacyi Francuzkiey podana Deputacyi Rzeszy.*

„Niżey podpisani Miniſtrowie pełnomocni Rzpltey *Francuzkiey* do negocyacyi z Rzeszą *Niemiecką*, odebrali rozkaz od Dyrektoryatu Wykonawczego, kommunikowania Deputacyi Rzeſzy przyłączoną tu Proklamacyą. Dopełniaią to zlecenie, dodaiąc do ninieyſzey Noty exemplarz tey Proklamacyi, przez nich podpisaney, tudzież odezwę Generała *Jourdan* do armij którą dowodzi. — Niżey podpisani maią także zlecenie oświadczenia, iż w tym marszu woyſka nie należy uważać iak tylko oſtrożność przez okoliczności nakazaną, iż chęć pokoiu z ſtrony Rządu *Francuzkiego* ieſt zawsze żywa i ſzczera, i że tenże trwa ſtatecznie w zamiarze zawarcia go z Rzeszą *Nemiecką*, zawsze pewnym będąc, iż Rzesza oświadczy ſię przeciw marszowi woyſk *Roſſyiskich*. — *w Raſtad dnia* 11. *Ventose* (1. *Marca*) *r*. 7. *Rzpltey Francuzkiey*.

(podpisano) BONNIER, JEAN DEBRY, ROBERJEOT.

*Rzplta Francuzka.— Wolność Rowność.— Dyrektoryat Wykonawczy.*— Woyſka Cesarza Jmci Krola *Węgierſkiego* i *Czeſkiego* z wzgardą konwencyi zawartey w *Raſtad* dnia 11. *Frimaire* roku 6. przeszły rzekę *Jnn* i wyszły z kraiow dziedzicznych. To poruszenie było ſkombinowane z marszem woyſk *Roſſyiſkich* które głośno twierdzą, iż przyszły dla attakowania i walczenia z Rzpltą *francuzką*, i znayduią ſię w kraiach Cesarſkich. — Zawsże wierny przyiętym przez ſiebie obowiązkom, zawsze powodowany szczerą chęcią utrzymania pokoiu, zawſze ſkłonny do myślenia, iż Cesarz Jmć temiż samemi rządzi ſię uczuciami, rząd *francuzki* żądał uroczyſtey deklaracyi względem takowego woyſk *Roſſyiſkich* marszu, i przeyścia im dozwolonego. Cesarz zachował milczenie, Dyrektoryat Wyk: widzi ſię więc znaglony konieczności do prawey obrony, i przymuszony ieſt przez powinność w iakiey ſię znayduie każdy kray w czuwaniu nad własnym bespieczeńſtwem, do poſtawienia woyſk *francuzkich* w ſtanowiſkach, iakie im zaiąć okoliczności nakazuią. W tym samym iednak czaſie oświadcza, iż chęć iego do pokoiu ieſt nieodmienna, i że w momencie, kiedy Cesarz Jmć oświadczy przez deklaracyą przyiacielſką, iż woyſka *Roſſyiſkie* wyszły z kraiow iego, a woyſka iego zaieły teżsame ſtanowiſka iakie były umowione przez konwencyą w *Raſtad* zawartą, armie *francuzkie* zaymą rownie z swoiey ſtrony te ſtanowiſka w iakich dotąd zoſtawały. Potwierdzono przez Dyrektoryat Wykon: dnia 2. Ventose roku 7.

(Podpisano) REVEILLERE — LEPAUX. Prezydent.—

LAGARDE Sekretarz.

Generał *Jourdan* w swoiey Proklamacyi wzywa żołnierzy aby nie zapominali iż wszyſtkie własności publiczne i prywatne powinny bydź dla nich świętemi, i że każde bezprawie surowo karane będzie. Wszyſtkich kommendantow i szefow korpusow poiedynczych czyni odpowiedzialnemi, za wszelkie popełnione przeſtępſtwa. Dyrektoryat (rzecze) rozkazał nadgradzać ludom i rządom w przyiaźni z Rzpltą *Francuzką* zoſtaiącym, za czynione woyſkom iey liwerunki. Dla czego w tym wszyſtkim co tylko będzie rekwirowanym i przyſtawianym armiy, kwity dawane bydź powinny. Przez takowe urządzenia sprawiedliwe i godne narodu *Francuzkiego*, mieszkańcy *Germaniy* zabespieczeni przeciw zdradliwym pogłoſkom przez ich nieprzyiacioł rozſiewanym, zoſtaną ſpokoynemi wśrzod burzy ich obeymuiącey; spodziewam ſię, iż osądzą za naylepszy śrzodek do utrzymania własności ſwoich, zachowanie ſię w pokoiu. Lecz ieżeli przeciwnie, w brew umowy z niemi zawartey, armia *Francuzka* znaydzie miaſta i wſie poopuszczane, ieżeli mieszkańcy ich opierać ſię będą marszowi iey, lub odmowią iey pomocy w mocy ich będącey, na ów czas oświadczam z tąż samą otwartością, iż przedſiewezmę inne śrzodki do ich ukarania.

*Dnia 2. Marca.*

Deputacya Rzeszy naradzała ſię na dziſieyszey ſeſſyi nad Notą podaną ſobie dnia wczorayſzego przez Miniſtrow *Francuzkich*, i ułożyła naſtępuiące *Conclusum*: —„Deputacya Rzeszy ſądzi iż Nota Miniſtow pełnomocnych *Francuzkich* pod d. 11. (1. Marca) powinna być iak nayprędzey wraz z przyłączonemi do niey pismami poſłana generalnemu Seymowi Rzeszy, z przełożeniem iż większość Deputacyi ſpodziewa ſię iż ta Nota przekona Seym o nagłey potrzebie ażeby poſtawić Deputacyą w ſtanie dania dogodney Miniſtrom *Francuzkim* odpowiedzi, i odprawiania dalszych negocyacyi pokoiu, które iuż tak długiey doświadczyły przerwy. — Liſt ten do Seymu oddany będzie iak zwyczaynie Miniſtrowi pełnomocnemu Cesarſkiemu, i da mu ſię do poznania na pismie iż ieſt zdaniem Deputacyi ażeby na wspomnioną Notę Miniſtrow *Francuzkich* dana była wprzód odpowiedź w naſtępuiących wyrazach: „Deputacya Rzeszy nietylko podała natychmiaſt generalnemu Seymowi Rzeszy Notę Miniſtrow pełnomocnych Rzpltey *Francuzkiey*, ale nadto mocno mu tę okoliczność przełożyła: ma przeto honor uwiadomić o tym Miniſtrow Rzpltey *Francuzkiey* i zapewnić ich oraz iż ieżeli z iedney ſtrony przykre ieſt czucie nowych ciężarow iakie ſię zwalą na kray Rzeszy przez obecność armiow, któremi maią zoſtać pokryte; z drugiey ſtrony Rzesza zoſtaie w mocnym i ſzczerym pragnieniu zawarcia rychłego i trwałego pokoiu. Na koniec Nota miniſtrow *Francuzkich* wraz z przyłączonemi pismami kommunikowana będzie prywatnym deputowanym, którzy ſię tu znayduią. „

Woyſka *Francuzkie*, które ſię przez *Ren* przy *Kehl* przeprawiły, ſą: 3cia 5 i 7. Pułbrygada infanteryi liniowey; 24. 53. 67. infanteryi lekkiey, 3. Pułbrygady ſtrzelcow 4. Regimenta dragonii, 1. Huzarow i 2 ſtrzelcow konnych 1. batalion ſaperow, 1. artylleryi konney. Te woyſka poszły ku *Gengenbach* i *Kniebis*. Głowna kwatera G. *Jourdan* ieſt w *Offenburg*, a G. *Vandamme* w *Gegenbach*. Proklamacya Dyrektoryatu i G. kommend: zoſtały ogłoszone i poprzybiane w *Offenburg*, ſkoro tam tylko woyſka *Francuzkie* ſtanęły.

*z Manhejmu dnia 2. Marca.*

W mieſiącu ieszcze Grud: zaczęto ztąd wywozić wszelką artylleryą i ammunicyą. Garnizon złożony z woyſk Rzeſzy, był zaſtąpiony przez ieden batalion odwodowy elektora *Bawarskiego*; wysadzono potym na powietrze iednę część fortyfikacyi tego miaſta. Taki był ſtan rzeczy, gdy wieczorem na dniu wczorayszym dowiedzieliśmy ſię, że woyſka *Francuzkie* przybyły do ſzańcu *nad-Reńskiego*. O pułnocy ieden oddział *francuzki* przeszedł *Ren*, i zbliżył ſię ku bramie tegoż nazwiſka Dziś z rana odebraliśmy wiadomość, że w nocy zawarta była kapitulacya naſtępuiąca: *Poddanie ſię Manheymu na wezwanie Ob. Ney G. brygady, przez Gubernatora Mann, Podpułkownika d.* 12 Ventose (2. Marca) roku 7. o godzinie 5. z rana.— Art: I. Bramy *Renu, Nekkeru, i Heidelbergu* będą oddane woyſkom *Francuzkim* o godzinie 9: z rana.— II. Garnizon złoży broń w koszarach, od ktorych klucze będą oddane ſtraży *Francuzkiey*. — III. Ludzie garnizonowi będąc powiększey części złożeni z rekrutow i inwalidow, zoſtaną ſię w *Manheymie*, aż do dalszego w tey mierze urządzenia Generała *Bernadotte*.— IV. i V. Officerom, unter-officerom i proſtym żołnierzom, gdyby ſię chcieli udać gdzie indziey, będzie wolno zabrać z ſobą broń i bagaże: tudzież względem utrzymania koni z pod kawaleryi do dalszego urządzenia, będzie obmyślony pewny sposob za oſtatecznym w tey mierze potwierdzeniem przez Generała *en chef* etc. Jakoż w tym celu wyiechała do kwatery główney *Guermesheim* deputacya z 3ch członkow Regencyi złożona. Przy układaniu warunkow kapitulacyi, Generał *Ney* dał zapewnienie ſłowne w tey treści: Ze Rząd *Francuzki* nie ma żadnego widoku nieprzyiacielſkiego względem miaſta *Manheimu* i iego mieszkańcow, ani też względem kraiow na prawym brzegu *Renu* położonych i do Elektora Palatyna należących, że w nich żadne zgoła nie bądą czynione rekwizycye, ani wymuszone pożyczki, ani też mieszkańcy nie będą obowiązani do żadnych kontrybucyi; że miniſterium i władze rządowe mogą iak dawniey ſprawować ſwoie urzędowanie; że religia, własność i prawa każdego iak nayściśley będą ſzanowane; garnizon ſtać będzie w koszarach i żywność dla niego będzie doſtarczana z magazynow *francuzkich*. — O 6. godzinie z rana oddział infanteryi *francuzkiey* zaymował bramę *Reńską*, między 8. i 9. weszło do miaſta około 300. tak infanteryi iako i kawaleryi.— Od samego rana ſłychać z daleka mocne z armat ſtrzelanie.

*Dnia 3. Marca.*

Od dnia wczorayszego z rana weszły do tego miaſta rozmaite korpusy woyſk *Francuzkich*. G. *Bernadotte* przybył tu tey nocy. Pracuią tu około wyſtawienia moſtu na *Renie*; zatrudniaią ſię także naprawą drog prowadzących do twierdzy *Reńskiey* na lewym brzegu *Renu*. Garnizon *Palatyński* wyszedł z tąd wczorayszego wieczora z bronią i bagażami. Mowią, iż G. *Darnaudat* ma być kommendantem miaſta *Manheimu*.

*z Bazylei dnia 28. Lutego.*

*Francuzi* iutro tu *Ren* przechodzić będą. Wyszedł rozkaz przyſposobienia chleba dziſieyszey ieszcze nocy dla 8000. ludzi. Dywizya, która ma to przeyście uſkutecznić, posuwa ſie przez miaſta leśne ku *Szaſuzie*, gdzie ſię z innemi woyſkami połączy.

*z Florencyi dnia 9. Lutego.*

Dnia wczorayſzego przeieżdżał tędy Ob. *Pelletier* do *Neapolu*, dla urządzenia tam marynarki. Maią tam także iak nayspieszniey ekwipować okręty dla powiezienia poſiłkow *Malcie*.

*z Liworno dnia 9. Lutego.*

Liſty z *Neapolu* pod d. 1. t. m. pisane, donoszą, iż tam mocne powſtały rozruchy. W przekonaniu iż *Francuzi* nie zaymuią miaſta iako zdobycz, lecz że tylko przybyli iako woyſka poſiłkowe dla ukarania *Lazaronow*, ponieważ Rząd zgodził ſię z wodzem na zawieszenie oręża; dla utrzymania tey pretensyi uzbroiło ſię przeszło 60. tyſięcy ludzi.—Familia Króla *Sardyńſkiego* przybyła tu dla popłynienia na morze.

*Z innego Liſtu pod tąż datą.*

Statek przybyły z *Palermo* donioſł nam wiadomość, iż Admirał *Nelson* wyiechał ztamtąd z wielu przewozowemi ſtatkami napełnionemi woyſkiem. Jedni mowią iż zamyśla opanować *Sardynią*, drudzy iż pokazał ſię przed *Neapolem* w momencie nowego powſtania ludu przeciwko *Francuzom*, i że mieszkańcy za pomocą *Anglikow*, po krwawey bitwie wyparli *Francuzow* z miaſta. Ta wiadomość tym bardziey potrzebuie potwierdzenia, iż liſty z *Neapolu* pod d. 2. t. m. pisane wyrażaią, iż tam wſzyſtko w spokoyności zoſtaie.—*Neapol* to ieſt Patryoci tego kraiu wypowiedzieli woynę *Sycyliy*.

Jeden konwoy *Angielſki* przybyły do *Palermy*, przyſłał ztamtąd do tuteyszego Miniſtra zapytanie, czyliby nie mogł przybyć do naszego portu. Miniſter kazał mu oświadczyć, iż lepiey ażeby ſię zoſtał w *Palermie* i ztamtąd daley popłynął, niżeli ażeby przez swoie do *Liworny* przybycie miałby sprawić nowe między *Francyą* i *Toſkanią* trudności.

*Od granic Włoſkich dnia 12. Lutego.*

Dowiaduiemy ſię, iż Admirał *Nelson* wylądował w *Salernie* w kroleſtwie *Neapolitańſkim*. Woyſka *Roſſyiſkie* i *Tureckie* miały także wylądować na południowe brzegi tego kroleſtwa.

Woyſka *Francuzkie* ze wszyſtkich ſtron ſą w poruſzeniu. W *Medyolanie* ſtawiaią telegraf dla korrespondowania z *Paryżem*.

Z *Turynu* wyiechała deputacya z prośbą do Dyrektoryatu o przyłączenie *Piemontu* do Rzpltey *Francuzkiey*.

Na dniu 4. Lutego Generał *Serrurier* z rozkazu rządu *Francuzkiego* cały rząd tymczasowy *Lukkańſki* powiększey części z ſzlachty złożony, znioſł, a na to mieyſce uſtanowił nowy demokratyczny Dyrektoryat z 5ciu członkow złożony, wielką Radę z 43. a Radę ſtarszych z 24. członkow zebraną. Po wielu mieyscach drzewa wolności zoſtały zaszczepione. Takim więc ſposobem Rzplta *Lukkańſka* zupełnie na kształt *Francuzki* ieſt przerobiona. Po tym urządzeniu Generał *Serrurier* zdawszy kommendę Generałowi *Miollis*, wyiechał do armii.— Krol i Krolowa *Sardyńscy* na d. 12. ſtaneli w *Liworno*, i czekaią tylko na wiatr pomyślny do puszczenia ſię na morze.

Generał Francuzki *Victor* na czele 18. tyſięcy ludzi udał ſię do *Ankony*, dla oſłonienia miaſta tego od wſzelkiey napaści. — Morze *śrzodziemne* napełnione ieſt teraz kaprami barbaryiſkiemi, chwytaiącemi wszelkie *republikanckie* okręty. —Basza *Janina* chce także znaczne korpus *Turkow* wyſłać przeciw *Francuzom*.

---

*z Warszawy dnia 15. Marca.*

Do przykładow dobroczynności, które zalecaią publiczność Warszawſką, należy umieścić piękny poſtępek Dyrektorki Teatru Polſkiego JPani *Truſkolawſkiey*, która widząc tak dalece podupadłą kompanią Aktorow *Niemieckich*, iż nie miała nawet sposobu wyiechać na szukanie gdzieindziey lepſzego dla ſiebie szczęścia, pomimo (krytycznych swoich) okoliczności, dała dnia 12 na iey benefice dwie komedye z których taż Niemiecka kompania zyſkała po odtrąceniu wydatkow, 120 czerw: zł.— Zbior z komedyi *Francuzkiey* przez kompanią Amatorow na wsparcie biednych graney, przynioſł 437. czerw: zł.)

---

## *DONIESIENIA.*

Roku 1799. na kadencyi trzykrotniey Ziemſkiey Powiatu Grodzieńſkiego, odeszła ſprawa JWW. Anny i Karola z Jundziłłow Murawſkich Generalſtwa bywſzych woyſk Polſkich z kredytorami, w ktorey z przyczyny iż JW. pierwey Murawſka a teraz Rozwadowſka pozwała Gener: Murawſkich i kredytorow onych pierwszykroć, decydowaną zoſtała powtorna komportacya na dzień 1. Marca 1799. r. według łacińſkiego kalendarza. Nieſtawaiący zaś, iako to kupcy Peterzburscy Tetau Majer, Woyniłowicz Inſtygator Litt: Downarowiczowa Chorążyna, Judycki Pułkownik, Dangiell kupiec Warszawſki, Godebſki i inni kondemnowanemi zoſtali, i znowu pozwani będą; wedle praw kraiowych, nieposſesſyonaci zaś w Gubernij Litewſkiey przez przybicie pozwu do drzwi ſądowych; co ſię pomienionych Ichmościow i innych kredytorow przez Gazetę Kraiową i Zagraniczną ogłasza i uwiadomia.

Do ſprzedania 200. ſztuk Owiec Maiorek, młodych po lat 3. i 4. w dobrym gatunku Cabanki. Ze wſzelkim zapewnieniem że ſą zdrowe; życzący ſobie nabycia, ma ſię udać po informacyą do JP. *Filipeckiego* mieszkaiącego na ulicy *Podwale*, w kamienicy Nro 511.

Wdowa Staniſława Rafałowicza donoſi Prześwietney Publiczności, że ſkład ſwic woſkowych białych i żołtych tak ſtołowych iako i kościelnych rożnego gatunku, tudzież pochodni etc. etc. do kamienicy Ur: Łyszkiewicza w ſtarym mieście przeciw Ratusza pod Nr: 63. ieſt przenieſiony.

W Handlu Antoniego Muradowicza na Krakowſkim Przedmieściu naprzeciw Bernardynow, znayduie ſię świeżo ſprowadzony Tytuń Turecki w wybornym gatunku, kraiany i w liściach.

Franciſzek Aufszlag Kupiec i Obywatel Warſzawſki obiąwſzy handel korzenny i winny po ś. p. Staniſławie Raffałowiczu w ſtarym mieście, donosi Prześwietney Publiczności, iż ten handel w wſzelkie gatunki towarow korzennych i Win rozmaitych w naylepszym gatunku, ieſt teraz przez niego opatrzony. — Polecaiąc ſię przytym łaſkawym względom Prześwietney Publiczności, uſługi ſwoie, w doſtarczaniu dobrego towaru i za ſłuſzną cenę oſiaruie.

---

Z powodu bliſko nadchodzącego kwartału, *Redakcya tey Gazety* przypomina się JPP. Prenumeratorom po Prowincyach, ażeby raczyli wcześnie się zgłosić do bliſkich siebie Pocztamtow z zapisaniem po tęż Gazetę dla rychleyszego oney odbierania.

*Kantor tey Gazety ieſt w Rynku Starego Miaſta, w kamienicy, JP.* Eberta *pod Nrem* 65. *na drugim piętrze.*— Exemplarz groſzy 20.